

**A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének H-FH-II-1010/2012. számú fogyasztóvédelmi intézkedést tartalmazó határozata a K&H Biztosító Zrt. számára.**

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., a továbbiakban: Felügyelet) által a **K&H Biztosító Zrt.**-vel (székhelye: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 9., a továbbiakban: Biztosító) szemben hivatalból lefolytatott fogyasztóvédelmi eljárás megállapításai alapján a következő

**h a t á r o z a t**

hozom:

- I. Kötelezem a Biztosítót, hogy a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdményének a casco kedvezményre, valamint a vagyonbiztosítási kedvezményre vonatkozó részét a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben foglaltakkal összhangban álló tartalommal 2012. november 16-án, a 2012. október 30-án közzétett díjtarifája közlésével érintett sajtótermékekben, valamint a honlapján jelentesse meg.
- II. Kötelezem a Biztosítót, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Törvényszéktől keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Törvényszéknek címezve – a Felügyeletnél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben vagy az alperes közigazgatási szerv kereseti ellenkérelmének kézhezvételétől számított 8 (nyolc) napon belül írásban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

## **I n d o k o l á s**

A Felügyelet a Psztv. 64. § (1) bekezdésében és a Psztv. 73. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján 2012. október 30. napján hivatalból célvizsgálatot indított a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfbt.) 23. §-ában meghatározott díjtartifa hirdetéssel kapcsolatos követelmények betartásának ellenőrzése céljából.

A Psztv. 64. § (1) bekezdése alapján a Felügyelet kérelemre vagy hivatalból indított eljárás keretében ellenőrzi

a) a 4. §-ban meghatározott szervezet vagy személy által nyújtott szolgáltatást igénybe vevő fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító, a 4. §-ban felsorolt törvényekben vagy az azok végrehajtására kiadott jogszabályban előírt rendelkezések, valamint

b) az alábbi törvényekben meghatározottak szerint

ba) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény rendelkezéseinek,

bb) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény rendelkezéseinek, továbbá

bc) az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvény rendelkezéseinek (a továbbiakban az a) és a b) pont együtt: fogyasztóvédelmi rendelkezések), továbbá

c) az e törvény szerinti pénzügyi fogyasztói jogvitával kapcsolatos kötelezettség betartását, és - ide nem értve a szerződés létrejöttének, érvényességének, joghatásainak és megszűnésének, továbbá a szerződésszegésnek és annak joghatásainak megállapítását - eljár e rendelkezések megsértése esetén (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi eljárás).

A Psztv. 73. § (1) bekezdése szerint a Felügyelet a fogyasztóvédelmi rendelkezések betartásának ellenőrzése céljából meghatározott szervezetnél vagy személynél célvizsgálatot vagy több szervezetnél vagy személynél témavizsgálatot tarthat. A Felügyelet a Biztosítónál a díjtartifa vonatkozásában célvizsgálatot folytatott le.

### **A FOGYASZTÓVÉDELMI VIZSGÁLAT SORÁN MEGÁLLAPÍTOTT TÉNYÁLLÁS, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET, A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE**

#### **I. A KÖTELEZŐ GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS DÍJTARTIFA HIRDETMÉNY CASCO KEDVEZMÉNYRE, VALAMINT VAGYONBIZTOSÍTÁSI KEDVEZMÉNYRE VONATKOZÓ VIZSGÁLATA**

##### **I.1 Tényállás**

A vizsgálat keretében a Felügyelet ellenőrizte a Biztosítónak a Magyar Hírlap és a Napi Gazdaság 2012. október 30-ai számában megjelent, a 2013. év január 1-jétől alkalmazandó díjtartifa hirdetményét.

a) A Biztosító díjtartifa hirdetményének a casco kedvezményre vonatkozó feltétele az alábbi rendelkezést tartalmazza: „A K&H Biztosítónál kötelező gépjármű felelősségbiztosítási (továbbiakban: KGFB) és casco biztosítási szerződés ugyanazon – személygépkocsi vagy

*tehergépkocsi – gépjárműre, azonos Szerződő által történő egyidejű megkötése esetén 5% díjkedvezmény érvényesíthető a 2013. január 1-jei vagy későbbi kockázatviselési kezdettel megkötött KGFB szerződés díjából.(...),,*

- b) A Biztosító díjtarifa hirdetményének a vagyonsbiztosítás kedvezményre vonatkozó feltételei szerint „A K&H Biztosítónál kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási és otthonbiztosítási vagy K&H vállalkozói vagyonsbiztosítás elnevezésű, vagy K&H vállalkozói biztosítás elnevezésű (továbbiakban együttesen: vagyonsbiztosítási) szerződés azonos Szerződő által történő egyidejű megkötése esetén 5% díjkedvezmény érvényesíthető a 2013. január 1-jei vagy későbbi kockázatviselési kezdettel megkötött KGFB szerződés díjából.(...)”

## **I.2 Jogszabályi környezet**

A Gfbt. 23. §-a a díjtarifáról és annak meghirdetéséről az alábbiak szerint rendelkezik:

23. § (1) A biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtarifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt - a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével - nem változtatja meg.  
(2) A biztosítási időszakra, valamint a határozott tartamú szerződésre az időszak, illetve a tartam kezdőnapján érvényben lévő díjtarifát kell alkalmazni.  
(3) A biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában a (2) bekezdésben meghatározottak szerint alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtarifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni.  
(4) A biztosító a meghirdetett díjtarifáját nem változtathatja meg.

A Gfbt. 3. § 5. pontja határozza meg a díjtarifa fogalmát:

*„díjtarifa: külön rendeletben meghatározott gépjármű-kategóriánként, és - a flotta kivételével - bonus-malus osztályonként, egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított alapidjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összessége.”*

A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. §-a az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

3. § (1) Tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.  
(2) Tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,  
a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és  
b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.”  
(3) A (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megfélemlítő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerint:

7. § (1) *Megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely*

a) — *figyelembe véve valamennyi tényszerű körülményt, továbbá a kommunikáció eszközének korlátait — az adott helyzetben a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információt elhallgat, elrejt, vagy azt homályos, érthetetlen, félreérthető vagy időszerűtlen módon bocsátja rendelkezésre, vagy nem nevezi meg az adott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmi célját, amennyiben az a körülményekből nem derül ki, és*

b) *ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas*

*(a továbbiakban: megtévesztő mulasztás).*

Az Fttv. 7. § (3) bekezdése szerint:

*(3) E § alkalmazásában*

a) *az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában,*

b) *kötelező európai uniós jogi aktus rendelkezéseinek átültetése céljából elfogadott külön jogszabályi rendelkezésekben, illetve*

c) *az 1. § (4) bekezdésének a)-d) pontja, valamint (5) bekezdésének b) pontja szerinti külön jogszabályi rendelkezésekben*

*meghatározott tájékoztatási követelményekben előírt információ az ott meghatározott kereskedelmi kommunikáció tekintetében jelentős.*

Az Fttv. 1. § (4) bekezdése a) pontja értelmében a biztosítási szolgáltatással kapcsolatban külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő.

Az Fttv. 2. § d) pontja szerint kereskedelmi gyakorlat: „*a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.*”

Az Fttv. 2. § a) pontja szerint fogyasztó: „*az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.*”

Az Fttv. 2. § h) pontja alapján e törvény alkalmazásában ügyleti döntés: *a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.*

### **I.3 A tényállás minősítése**

Az Fttv. 1. § (4) bekezdése a) pontja értelmében a biztosítási szolgáltatással kapcsolatban külön törvénynek vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabálynak a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan megfogalmazott rendelkezése szerint előírt tájékoztatás jelentős információnak minősül. A fentiekre való tekintettel a fogyasztói döntés meghozatala szempontjából a Gfbt. 23. §-a által előírt díjtartifa hirdetés jelentős információként értékelendő.

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító által meghirdetett díjtarifa az Fttv. 2. § d) pontjára tekintettel kereskedelmi gyakorlatnak minősül. Megállapítható ugyanis, hogy a díjtarifa a Biztosító által nyújtott, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításra vonatkozó szolgáltatása díjszabását tartalmazza. A Felügyelet megállapítása szerint a Biztosító által közzétett díjtarifa alkalmas a fogyasztók ügyleti döntésének befolyásolására, hiszen a fogyasztók a díjtarifa ismeretében döntenek arról, hogy fennálló kötelező felelősségbiztosításra vonatkozó szerződésüket az adott biztosítónál fenntartsák, avagy annak felmondása mellett új biztosítási szerződés megkötésére tegyenek ajánlatot.

Megállapítható továbbá, hogy a közzétett díjtarifát a Biztosító az Fttv. 2. § a) pontja szerinti fogyasztónak minősülő személyek vonatkozásában is alkalmazza, hiszen a „motorteljesítmény meghatározása” címszó alatt valamennyi személygépkocsira, valamint motorkerékpárra vonatkozó szerződés értendő, így a természetes személy fogyasztók által üzemeltett gépjárművekre kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítások is.

Az Fttv. 2. § h) pontja alapján megállapítható, hogy a fogyasztó biztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatának megtétele, ezzel együtt jelenleg érvényben lévő szerződésének felmondása az Fttv. alkalmazásában ügyleti döntésnek minősül.

A Felügyelet megállapítása szerint a Gfbt. által meghatározott, a díjtarifa meghirdetésére vonatkozó kötelezettség azt a célt szolgálja, hogy a gépjármű üzembentartói egyszerűen és átlátható módon tájékozódjanak az egyes biztosítók díjtarifáiról. A Felügyelet megállapítása szerint a jogalkotó akarata, azaz az átláthatóság akkor érvényesülhet, ha a biztosító a Gfbt. szerinti felkészülési időben, gondos eljárás mellett alakítja ki a hirdetmény tartalmát, és gondoskodik arról, hogy a hirdetmény pontosítást már nem igénylő módon kerüljön megjelentetésre.

A díjtarifa hirdetmény kapcsán előírt jogszabályi kötelezettség indoka, hogy lehetővé tegye valamennyi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéskötési kötelezettséggel terhelt üzembentartó számára, hogy a meglévő, illetve a társbiztosítóknál köthető biztosításának következő biztosítási időszakra vonatkozó díját — a biztosítók közzétételei alapján — egyértelműen meghatározza, ezáltal a számára legelőnyösebb biztosítás megkötésére tegyen ajánlatot. Ennek alapján az egyedi díjak megállapításához szükséges, közzéteendő díjtarifának (egyben számítási módszernek) pontosan és teljes körűen tartalmaznia kell, hogy milyen adatok, körülmények figyelembevételével állapítható meg a díjszabás hatálya alá tartozó szerződés egyedi díja.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a díjtarifa alkalmazása feltételeinek meghatározásával kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelően világos, nem minden feltételre kiterjedő meghirdetése alkalmas arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet a teljes körű információk birtokában egyébként nem hozott volna meg.

A Felügyelet megállapítása szerint a Biztosító a díjtarifa hirdetésményének a casco együttkötés kedvezménye vonatkozásában a „(...) *kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási és casco biztosítási szerződés ugyanazon – személygépkocsi vagy tehergépkocsi – gépjárműre, azonos Szerződő által történő egyidejű megkötése esetén*(...)”, valamint a „(...) *a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási és otthonbiztosítási vagy K&H vállalkozói vagyonbiztosítás elnevezésű, vagy K&H vállalkozói biztosítás elnevezésű szerződés azonos Szerződő által történő egyidejű megkötése esetén*(...)” feltétellel a fizetendő biztosítási díj vonatkozásában olyan tényezőt jelölt meg, amelynek jövőbeni bizonytalan teljesülésétől függően a kötelező gépjármű

felelősségbiztosítási díj 2013. évi pontos összege nem ítélt meg egyértelműen a fogyasztók számára.

A Biztosító díjtarifa hirdetményének vizsgálata során a Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító a fent megállapított magatartás tanúsításával nem biztosította azt, hogy az üzemben tartók fogyasztók üzleti döntésük, azaz a Biztosító részére esetlegesen adandó ajánlatuk vonatkozásában valamennyi releváns információ figyelembe vételével járjanak el, és a valós szándékuknak megfelelő ajánlatot tehessenek a Biztosító részére. Ennek oka az, hogy a Biztosító által meghirdetettek szerint az üzemben tartó a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlatával egyidőben legfeljebb a casco biztosítási szerződés, valamint a vagyonbiztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatot képes tenni. Ezzel kapcsolatosan ugyanakkor lényeges, hogy a casco, valamint a vagyonbiztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlat megtételekor az üzemben tartó fogyasztó nem lehet annak a ténynek a tudatában, hogy casco biztosítása, valamint a vagyonbiztosítása érvényesen létrejön-e.

Ennek kapcsán figyelembe kell venni azt, hogy a Biztosító felé mind a casco biztosítási ajánlat megtétele, mind a vagyonbiztosítási ajánlat megtétele, majd ennek alapján a szerződés érvényes létrejötte időben elválik egymástól, tekintettel a Biztosítónak a casco biztosítási ajánlat elfogadását megelőző kockázatelbírálási tevékenységére is, valamint a vagyonbiztosítási ajánlat elfogadását megelőző elbírálási tevékenységére.

A fentiekre tekintettel a Biztosító tehát bizonytalan, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlat megtételekor az üzemben tartó által még nem ismert – jövőben beálló – tényezőtől teszi függővé a kedvezmény megadását, amely tényező a Biztosító kockázatelbírálási tevékenységének időtartamától, illetve annak eredményétől függ. A casco biztosítási ajánlat, valamint a vagyonbiztosítási ajánlat elfogadása egyebekben nem kizárólag az üzembentartótól függ, az ajánlat elfogadása tekintetében a Biztosítót kötelezettség nem terheli. A casco szerződésre, valamint a vagyonbiztosítási szerződésre vonatkozó ajánlatbefogadási kötelezettség tehát a Biztosítót nem terheli, erre való kötelezettsége kizárólag a KGFB szerződés tekintetében áll fenn. Az előbbiekre tekintettel tehát az üzemben tartó fogyasztó a kedvezmény igénybevételekor nem tudja előre megítélni, hogy a Biztosítónak tett casco biztosítási ajánlata, illetve vagyonbiztosítási ajánlata alapján a szerződése valójában létrejön-e, és így jogosulttá válik-e a kedvezmény igénybevételére.

A Felügyelet álláspontja szerint a díjtarifa hirdetmény a casco kedvezménye, valamint a vagyonbiztosítás kedvezménye vonatkozásában szabott feltételeiben annak lehetőségét teremti meg, hogy az üzemben tartók olyan üzleti döntést hozzanak meg, amelyet a teljes körű információk ismeretében nem hoztak volna meg. A hirdetmény ugyanis nem tartalmaz arra vonatkozóan, a fogyasztók üzleti döntésére lényeges módon kiható információt, hogy a casco biztosítási ajánlat, valamint a vagyonbiztosítási ajánlat megtétele esetében a biztosítási szerződés nem automatikusan jön létre, hanem az ajánlat elbírálására a Biztosítónak jogosultsága, egyúttal kötelezettsége áll fenn. A hirdetményi tájékoztatás nem tartalmaz arra vonatkozó lényeges közlést sem, hogy amennyiben a casco biztosítási ajánlat, valamint a vagyonbiztosítási ajánlat alapján nem jön létre a casco, valamint a vagyonbiztosításra vonatkozó szerződés, úgy az üzemben tartó nem lesz jogosult a casco, illetve a vagyonbiztosítás együttkötés kedvezményére. E tájékoztatások hiányában a casco együttkötés kedvezmény, valamint a vagyonbiztosítás együttkötés kedvezmény rovatban feltüntetettek annak a téves, valótlan benyomásnak a keltésére alkalmasak, hogy az üzemben tartó a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási ajánlat megtételével egyidőben tett casco biztosítási

ajánlat, valamint a vagyonbiztosítási ajánlat megtételével jogosulttá válik a casco együttkötés, valamint a vagyonbiztosítási együttkötés kedvezmény igénybevételére.

A Felügyelet megállapította, hogy a fentiek szerint közölt díjtarifa alkalmas volt arra, hogy a fogyasztót olyan helyzetbe hozza, hogy az esetében fizetendő díj kiszámításakor ne tudjon tekintettel lenni valamennyi díjmódosító tényezőre, ezáltal a fogyasztó olyan, a szerződés megkötésére vonatkozó üzleti döntést is hozhat, amelyet valamennyi információ birtokában nem hozott volna meg.

Az Fttv. 7. § (2) bekezdése szerint, ha a kommunikáció eszköze térbeli vagy időbeli korlátokat támaszt, ezeket az akadályokat és minden olyan intézkedést, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója annak érdekében tett, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhoz, figyelembe kell venni annak megítélésénél, hogy fennállt-e megtévesztő mulasztás.

E rendelkezés alapján a tényállás megítélésakor a Felügyelet figyelembe vette, hogy a Gfbt. 23. §-a szerint a Biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtarifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt – a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével – nem változtatja meg, és a biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában az alkalmazandó, a következő naptári évre vonatkozó díjtarifáját október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni. A Felügyelet figyelembe vette továbbá azt is, hogy a jelen esetben a kommunikáció eszköze, mint a kommunikációt korlátozó módon befolyásoló tényező, nem kerülhetett értékelésre. A közzététel helye és módja ugyanis a megtévesztő kereskedelmi kommunikációt, vagyis a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjára vonatkozó díjtétel nem minden részletre kiterjedő és világos, a fogyasztók döntési szabadságát nem teljes körűen szolgáló rendelkezésre bocsátását nem indokolhatta, tekintettel arra, hogy a Biztosító a teljes díjtarifáját, annak számítási módját teljes körűen volt köteles az üzemben tartó fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító fentiek szerinti magatartása az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerinti megtévesztő mulasztást valósította meg, mely sérti az 3. § (1) bekezdését.

## **II. A KÖTELEZŐ GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS BONUS-MALUS OSZTÁLY SZORZÓINAK VIZSGÁLATA**

### **II.1. Tényállás**

A vizsgálat keretében a Felügyelet ellenőrizte a Biztosítónak a Magyar Hírlap és a Napi Gazdaság 2012. október 30-ai számában megjelent, a 2013. január 1-jétől alkalmazandó díjtarifa hirdetményét.

A Biztosító 2013. január 1-jétől alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifa hirdetménye tartalmazza a *személygépkocsik bonus-malus szorzóira*, a *motorkerékpárok szorzóira*, valamint a *tehergépkocsik* szorzóira vonatkozó táblázatot.

A Biztosító hirdetménye mind a személygépkocsik, mind a motorkerékpárok, mind a tehergépkocsikra vonatkozó bonus-malus fokozat szorzói esetében az A00 és a B01 osztályre vonatkozóan azonos szorzókat állapít meg: 1,000.

## II.2 Jogszabályi környezet

E kedvezmény megítélésével kapcsolatban alkalmazandó a határozat indokolása I. pontja szerint már tárgyaltnak megfelelően a Gfbt. 23. §-a (1), (2), (3), (4) bekezdése, valamint 3. § 5. pontja vonatkozásában kifejtettek.

A Gfbt. 25. §-ában foglaltak szerint:

*25. § (1) Az üzemben tartó a kármentes időszakhoz igazodó díjkedvezményre (bonus) jogosult, illetve az okozott és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet (malus) fizetésére köteles.*

*(2) A biztosítók külön rendeletben meghatározottak szerint kötelesek a kártörténeti adatokat felhasználni, a kártörténeti adatokon alapuló bonus-malus rendszert működtetni, továbbá a kártörténeti igazolásokat kiadni.*

A bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a kártörténeti igazolások kiadásának szabályairól szóló 21/2011. (VI.10.) NGM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 2. § szerint:

*2. § (1) A bonus-malus rendszer a személygépkocsira, motorkerékpárra, autóbuszra, tehergépkocsira, vontatóra, mezőgazdasági vontatóra terjed ki.*

*(2) A bonus-malus rendszer az (1) bekezdés szerinti gépjármű-kategóriák vonatkozásában egy A00 alap, 10 bonus és 4 malus osztályból áll.*

*(3) A biztosító az egyedi szerződéseket díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján az 1. melléklet szerinti táblázatban meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás).*

*(4) A biztosító köteles a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási egyedi szerződéseit a bonus-malus rendszer szerint nyilvántartani.*

## II.3. A tényállás minősítése

A Gfbt. 25. § (1) bekezdése szerint — a bonus-malus rendszer keretében — az üzemben tartó a „kármentes időszakhoz igazodóan” szerezhethet jogosultságot a díjkedvezményre, míg a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet fizetésére köteles. A Biztosító a rendelet 1. számú mellékletének megfelelő bonus-malus osztály valamelyikébe köteles besorolni az egyedi szerződéseket, a vonatkozó kártörténeti adatok alapján.

A tárgyalt jogszabályi előírások az előbbieket szerint tehát eltérést nem engedő módon meghatározzák az üzemben tartónak a kárelőzményi adatok alapján történő besorolási jogosultságát, ezzel együtt pedig a Biztosító besorolási kötelezettségét. A jogszabályi előírások ugyanakkor nem csupán az adott szerződés bonus-malus besorolási módját határozzák meg, hanem azt is rögzítik, hogy az üzemben tartó a kármentes időszak figyelembe vételével, ahhoz igazodóan, annak mértékére figyelemmel díjkedvezményre jogosult. Erre való tekintettel a Gfbt. rendelkezése alapján a Biztosító csak olyan bonus-malus rendszert alakíthat ki, amelyben az alkalmazott szorzószámok úgy kell igazodjanak az egyes bonus-malus osztályokhoz, hogy azok tükrözzék a kedvezőbb besorolás tényét. A jogalkotó által kialakított bonus-malus rendszer nem vitatható célja ugyanis, hogy a kármentességet az

elért bonus fokozatnak megfelelő díjkedvezménnyel jutalmazza, míg a károkozást - a káresemények számától függően - a bonus-malus besorolásban elért fokozat elvesztésével és így az alkalmazandó szorzó emelésével szankcionálja. A Felügyelet értelmezésében ugyanis a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás rendszeréhez kapcsolódó és nem mellőzhetően figyelembe veendő bonus-malus rendszer, illetőleg bármely, jogszabály által kötelezően figyelembe veendőnek minősített, kártörténetet értékelő rendszer mint sajátos jogpolitikai eszköz alapvető funkciója a közúti közlekedés rendjének, mint a jelen kor egyik vitathatatlanul kiemelkedő társadalmi érdekének fenntartása, erősítése a közúti közlekedésben részt vevő szereplők anyagi érdekeltségének megteremtésén és motivációján keresztül. Ezt a jogalkotói célt a Felügyelet olyan kiemelkedő jelentőségűként értelmezi, amely túlmutat az egyes biztosítók saját üzletpolitikai megfontolásain, így a saját üzletpolitikai szándékok semmilyen módon nem írhatják felül, nem semlegesíthetik ezen jogpolitikai célok érvényesülését, mivel ennek megengedése közvetett módon a közúti közlekedés szereplőinek a – még a gondatlan – károkozást elkerülő magatartásra, a lehető legkörültekintőbb gépjárművezetésre irányuló motivációit lehet képes gyengíteni.

A hirdetményben foglalt, bonus fokozatokhoz kapcsolódó szorzók alkalmazásával a Biztosító a kedvezőtlenebb bonus besorolású üzemben tartónak ugyanolyan kedvezményt biztosít, mint a magasabb bonus besorolású üzemben tartónak, amely ellentétben áll a bonus-malus besorolás alkalmazásának céljával, a jogalkotó szándékával, továbbá sérti a Biztosítóval szerződő üzemben tartók érdekeit. A Biztosító által alkalmazott bonus-malus rendszer ugyanis rejtett módon lényegében visszaszorolást eredményező szorzószámokat tartalmaz, hiszen az A00 osztályba tartozó szerződést a B01 osztállyal megegyező módon díjazza, mind a személygépkocsik, mind a motorkerékpárok, mind a tehergépkocsik esetében, annak ellenére, hogy a B01 osztályba sorolt üzembetartóra kisebb, azaz kedvezőbb szorzónak kellene vonatkoznia, tekintettel éppen az üzemben tartónak a „kármentes időszakhoz igazodóan” szerezhető jogosultságra. A Biztosító tehát azáltal, hogy a magasabb bonus-malus fokozatra ugyanazt a szorzót – 1,000 – alkalmazza, mint az alacsonyabbra az üzemben tartót megillető díjkedvezmény érvényesítéséhez fűződő jogától fosztja meg.

A Felügyelet a fentiek alapján megállapította, hogy a Biztosító a fenti eljárásával megsértette a Gfbt. 25. § (1) bekezdését.

### III. A FELÜGYELET ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉS

A Pszttv. 71. § (1) bekezdése szerint:

*„71. § (1) Ha a Felügyelet megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrzés során hozott határozatának megsértését, a 61. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjában felsoroltak figyelembevételével és az arányosság követelményének szem előtt tartásával az alábbi jogkövetkezményeket alkalmazza:*

*d) határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a jogsértőt azzal, hogy az a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedésről köteles értesíteni a Felügyeletet.”*

A Felügyelet a feltárt jogszabálysértésre tekintettel a határozat rendelkező részének I. pontja szerint a Biztosítót a 2013. évre meghirdetett díjtartifa fogyasztók megtévesztésére alkalmas tartalmának megszüntetésére kötelezte, annak előírásával, hogy a díjtartifának a megvalósított jogszabálysértést érintő részét, a jogszabálysértést nélkülöző módon 2012. november 16-án, a 2012. október 30-án közzétett díjtartifája közlésével érintett sajtótermékekben, valamint a honlapján jelentesse meg.

A Felügyelet a feltárt jogszabálysértésre tekintettel a határozat részének II. pontja szerint a Biztosítót arra kötelezte, hogy a 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát hirdessen meg, amely az egyedi szerződések bonus-malus díjszorzóit a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban – és valamennyi egyedi szerződésre kiterjedően – határozza meg.

A jogsértés megszüntetése érdekében tett intézkedésről a Felügyelet értesítésének előírását a Felügyelet arra való tekintettel mellőzte, hogy hivatalból figyelemmel kíséri a kötelezettség teljesítését.

A Felügyelet a fentiek szerint határozatában számot adott azon körülményekről, amelyek alapján a jogsértés súlyára, továbbá az eset összes körülményeire figyelemmel indokoltnak és szükségesnek tartotta a fogyasztóvédelmi intézkedés alkalmazását.

A Felügyelet az általa alkalmazott, a határozat rendelkező része szerinti intézkedéssel látta elérhetőnek azt a jogalkalmazói célt, hogy a Biztosító a közzétett díjtarifának a fogyasztók megtévesztésére alkalmas hivatkozását mihamarabb kijavítsa és a Felügyelet így megakadályozza a díjtarifa kifogásolt rendelkezése miatti szerződéskötésekből eredő vitás helyzetek kialakulását, a megtévesztő tájékoztatásra alapított üzleti döntések meghozatalát.

A Felügyelet a hivatkozott körülményekre tekintettel indokoltnak és szükségesnek tartotta a fentiekben megjelölt jogkövetkezmény alkalmazását.

A határozatot a Felügyelet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, a Psztv. 4. § (1) bekezdése a)-r) pontjában, valamint a 64. § - 73. §-aiban, valamint az Fttv. 10. § (2)-(4) bekezdéseiben biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein, a 330. § (2) a 332. § (2a) bekezdésén és a 338. § (1)-(3) bekezdésein alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2012. november 10.

**Dr. Szász Károly s.k.,  
a PSZÁF elnöke**